

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1309/2017.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 333. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (képviseli: Földiák András elnök, székhelye: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. továbbiakban: indítványozó I.) és a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetsége (képviseli: dr. Agg Géza elnök, székhelye: 1052 Budapest, Deák Ferenc u. 23. továbbiakban: indítványozó II.) alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján, amelyben kérték a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (továbbiakban: Hszt.) 333. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozók állítása szerint a Hszt. megjelölt rendelkezése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, Q) cikkének (2) bekezdését, valamint a VIII. cikkének (2) és (5) bekezdését.
- [2] 1.1. Az indítványozók 2017. június 19-én személyes kézbesítés útján terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat, a 2015. július hó 1-jén hatályba lépett Hszt. általuk alaptörvény-ellenesnek tartott rendelkezésével szemben, amely szerint „[a] polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományának tagja szakszervezetnek nem lehet tagja, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a hivatásos állomány érdekvédelmére szakszervezet nem működhet”. A jogalkotó e rendelkezést – az indítványozók szerint – azzal indokolta, hogy a nemzetbiztonsági érdekekkel szemben nem egyeztethető össze az egyéni és a kollektív védelem szervezett formája. Az indítványozók két tagszervezetét érintette e rendelkezés alkalmazása, nevezetesen a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Érdekképviselői Szervezetét és a Nemzetbiztonsági Dolgozók Érdekképviselői Szervezetét, amely szakszervezetek működését a korábbi

törvényi szabályozás ugyan korlátozásokkal, de lehetővé tette. Az indítványozók kifejtették, hogy közvetlen érintettségüket az alapozza meg, hogy a szóban forgó törvényi rendelkezés az alapszabályuk szerinti szerveződési területen ellehetetleníti a működést, csökkenti a taglétszámot, és csökkenti ez által az érdekérvényesítési erejüket, és reprezentativitásukat.

- [3] 1.2. Az indítványozók az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének és a VIII. cikk (2) és (3) bekezdésének a sérelmét arra hivatkozással állították, hogy bár Magyarország ratifikálta és törvényel kihirdette a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (továbbiakban: ILO) a szervezkedés szabadságára vonatkozó, a tárgyi ügy szempontjából alapvető egyezményeit, így az ILO 87. sz. Egyezményt, az ILO 98. sz. Egyezményt és az ILO 151. sz. Egyezményt, azonban a Hszt. támadott rendelkezése nincs összhangban az egyezményekben foglaltakkal. Az indítvány szerint a felsorolt egyezmények ugyan szűk körben engednek bizonyos kivételeket a szervezkedés szabadságának a biztosítása alól, e kivételek azonban nem alkalmazhatóak a polgári nemzetbiztonsági szolgálat hivatásos állományú tagjaira, mert e szolgálat nem tekinthető az ILO 87. sz. Egyezményben meghatározott „fegyveres erőnek vagy rendőrségnek”. Erre tekintettel tehát nem lehetett volna korlátozni a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tagjainak szakszervezet alapítási és szakszervezetbe való belépési jogát. Az ILO 151. sz. Egyezmény utal arra, hogy olyan munkavállalók/köztisztviselők esetében, akiknek a feladatai bizalmas jellegűek, a nemzeti jogalkotás határozhatja meg, hogy az egyezmény rendelkezéseit milyen mértékben kell alkalmazni – és ez, akár a jogok gyakorlásából való kizárást is jelentheti –, de ez a rendelkezés az indítványozók álláspontja szerint nem teszi lehetővé magának a szervezkedés szabadságának a teljes tiltását e köztisztviselők számára. Mindez szerintük világosan kiderül az egyezményből, amely úgy fogalmaz, hogy a bizalmas munkakörben alkalmazott személyek esetében kizárólag a „jelen” egyezményben, azaz a 151. sz. Egyezményben szabályozott jogok gyakorlása körében lehet korlátozást alkalmazni, a 87. sz. Egyezmény rendelkezéseit ez nem érinti.
- [4] Hivatkoztak az indítványozók arra is, hogy a Hszt. 333. § (1) bekezdése akkor is sértene a felhívott alaptörvényi rendelkezéseket, ha a köztisztviselők szervezkedési szabadsága korlátozható lenne a munkakör, vagy az ellátandó feladat bizalmas jellege alapján, mivel a törvényi rendelkezés egyáltalán nem utal a korlátozás okára, az minden egyes polgári nemzetbiztonsági szolgálatnál dolgozó hivatásos állományú személyre vonatkozik, tekintet nélkül arra, hogy e személy valóban bizalmas jellegű feladatot lát-e el, vagy ténylegesen magas beosztást tölt-e be.
- [5] 1.3. Az indítvány szerint a Hszt. 333. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését is azáltal, hogy jogbizonytalanságot teremtett a hatályba lépése idején működő, a polgári nemzetbiztonsági szervek hivatásos állományú tagjai által alapított szakszervezetek jövőbeni sorsát illetően, erre vonatkozóan ugyanis semmilyen

rendelkezést nem tartalmaz. Az indítványozók álláspontja szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek a szakszervezetek megszűnésére is alkalmazandó szabályai (jogi személyek jogutód nélküli megszűnése) a megszűnési esetek között nem tartalmazznak olyant, amely egyértelműen alkalmazható lenne a Hszt. rendelkezése által kiváltott helyzetre, továbbá az egyesületi tagsági viszony megszűnése körében sincs olyan rendelkezés, amely megfelelően alkalmazható lenne. Az indítvány szerint ez a (jogalkotói) mulasztás bizonytalanságot okoz a törvényesen bejegyzett szakszervezetek helyzetére, működésére, tagságára, vagyonára vonatkozóan, ráadásul különösen aggályos az is, hogy a Hszt. a szakszervezeti tagság tiltását az alkalmazási feltételek között fogalmazza meg.

- [6] 1.4. Az indítványozók beadványukhoz csatolták az Alapvető Jogok Biztosának a tárgyi ügyben készült AJB-2047/2016. számú jelentését és kérték, hogy az Alkotmánybíróság az abban foglaltakat döntésénél vegye figyelembe.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [8] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 30. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan nap elteltével alkotmánybírósági eljárás megindításának nincs helye.
- [9] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozók az alkotmányjogi panaszt – a Hszt. 2015. július 1-jén hatályba lépett rendelkezésével szemben – 2017. június 19-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti száznyolcvan napon túl nyújtották be, ezért a panasz elkésettnek tekintendő.
- [10] Mindezeket figyelembe véve az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltételnek, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. október 10.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró